

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2017. március hó 20. napján tartott nyilvános ülés eredményeként meghozta és 2017. március 31. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A bünszövetségben, jelentős mennyiségre, kereskedéssel elkövetett kábítószerrel visszaélés büntette miatt a vádlott és társai ellen indított büntető ügyben a Debreceni Törvényszék 2016. évi március hó 29. napján kihirdetett 26.B.517/2014/108. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

IV. r. vádlott cselekményét kábítószer-kereskedelem vétségének (Btk. 176. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pontja),

V. r. vádlott cselekményét kábítószer-kereskedelem büntettének (Btk. 176. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pontja),

VI. r. vádlott cselekményét kábítószer-kereskedelem büntettének (Btk. 176. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pontja) minősíti.

... I. r. vádlott fegyházbüntetését 3 (három) év 6 (hat) hónapra, közügyektől eltiltás mellékbüntetését 4 (négy) évre,

II. r. vádlott börtönbüntetését 2 (kettő) év 4 (négy) hónapra, közügyektől eltiltás mellékbüntetését 3 (három) évre,

IV. r. vádlott börtönbüntetését 1 (egy) év 1 (egy) hónap szabadságvesztésre, közügyektől eltiltás mellékbüntetését 2 (kettő) évre,

V. r. vádlott fegyházbüntetését 2 (kettő) év 2 (kettő) hónap szabadságvesztésre, közügyektől eltiltás mellékbüntetését 3 (három) évre,

VI. r. vádlott fegyházbüntetését 2 (kettő) év 2 (kettő) hónap szabadságvesztésre, közügyektől eltiltás mellékbüntetését 3 (három) évre enyhíti.

A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata IV. r. vádlott vonatkozásában fogház, míg V. r. vádlott és VI. r. vádlottakat érintően börtön.

Az ítéltábla a kiszabott szabadságvesztés büntetésekbe II. r., V. r. és VI. r. vádlott által házi őrizetben töltött időt is beszámítani rendeli.

IV. r. vádlott, V. r. vádlott és VI. r. vádlott esetében a kiszabott szabadságvesztés büntetéseket kitöltöttnek tekinti.

Az elkobozni rendelt bűnjeleknél megjelölendő a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Osztály 09000/82/2009.bü. szám és a Bűnügyi Szakértői és Kutató Intézet 7000/D-82/2009. vizsgálati száma.

Az eljárás során IV. r. vádlottól lefoglalt és a Debreceni Törvényszék Gazdasági Hivatala bírói letéti számláján BL.000-70/2009/1. tételszám alatt kezelt 289 000 (Kettőszáznyolcvankilencezer) Ft

készpénzt lefoglalásának megszüntetését követően az általa fizetendő bünygyi költsége biztosítására tekinti visszatartottnak.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A megismételt másodfokú eljárásban felmerült 94 050 (Kilencvennégyezer-ötven) Ft bünygyi költség az állam terhén marad.

VI. r. vádlott személyi igazolványának száma:

I n d o k o l á s

A Debreceni Törvényszék megismételt eljárás keretében 2016. március 29. napján meghozott 26.B.517/2014/108. sz. ítéletével I. r., II. r. és az ismeretlen helyen tartózkodó III. r. vádlottakat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett kábítószerrel visszaélés büntetében (1978. évi IV. törvény 282/A. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont I. fordulat, (3) bekezdés), továbbá

IV. r., V. r., VI. r. vádlottakat társtettesként elkövetett kábítószerrel visszaélés büntetében (1978. évi IV. törvény 282/A. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont I. fordulat).

Ezért a törvényszék I. r. vádlottat 6 év fegyházbüntetésre, mellékbüntetésül 6 év közügyektől eltiltásra,

II. r. vádlottat 5 év 5 hónap börtönbüntetésre, mellékbüntetésül 6 év közügyektől eltiltásra,

III. r. vádlottat 4 év 7 hónap fegyházbüntetésre, mellékbüntetésül 5 év közügyektől eltiltásra,

IV. r. vádlottat 3 év 5 hónap börtönbüntetésre, mellékbüntetésül 4 év közügyektől eltiltásra,

V. r. vádlottat 4 év 3 hónap fegyházbüntetésre, mellékbüntetésül 5 év közügyektől eltiltásra,

VI. r. vádlottat 4 év 3 hónap fegyházbüntetésre, mellékbüntetésül 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.

I. r., II. r., IV. r., V. r. és VI. r. vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött teljes időt a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendelte.

II. r., V. r., VI. r. vádlottak által házi őrizetben töltött időt akként számította be, hogy egy napi szabadságvesztésnek II. r. vádlott esetében 4 nap, míg V. r. vádlott és VI. r. vádlottak esetén 5-5 napi házi őrizetben töltött idő felel meg.

I. r. vádlottal szemben 12 millió Ft összeg erejéig vagyonekmozgást rendelt el.

Az eljárás során lefoglalt kábítószereket és digitális mérleget elkobozni rendelte.

Ezen túlmenően a további bűnjelek vonatkozásában a lefoglalás megszüntetése mellett részben vádlottaknak történő kiadás felől határozott, illetőleg megsemmisítésről, valamint meghatározott bűnjelek vonatkozásában az iratok részeként rendelte kezelni azokat.

Az eljárás során IV. r. vádlottól lefoglalt és a Debreceni Törvényszék Gazdasági Hivatala Bírói letéti számláján BL.000-70/2009/1. tételszám alatt kezelt 289 000 Ft készpénz lefoglalását megszüntette és a bünygyi költség biztosítására visszatartotta.

Az eljárás során felmerült bünygyi költségből külön-külön kötelezte a vádlottakat bünygyi költség megfizetésére személyüket érintően, míg kimondta, hogy az állam terhén marad 1 206 301 Ft bünygyi költség.

Az ítélet kihirdetését követően az elsőfokú határozatot az ügyész az összes vádlottat érintően tudomásul vette.

Az ítélet ellen a vádlottak és védőik részéről a következő perorvoslatok kerültek bejelentésre:

- I. r. vádlott és védője enyhítésért jelentettek be fellebbezést,
- II. r. vádlott enyhítésért, védője az indokok megjelölése nélkül,
- III. r. vádlott, aki ismeretlen helyen tartózkodik, „távollévő” vádlott részére hirdetményi kézbesítés történt, perorvoslat azonban nem érkezett felőle, míg védője elsődlegesen bizonyítottság hiányában történő felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében fellebbezett,
- IV. r. vádlott és védője enyhítésért,
- V. r. vádlott és védője enyhítésért,
- VI. r. vádlott és védője enyhítésért fellebbeztek.

A fellebbviteli főügyészség átiratában jelezte, hogy az első fokon eljáró bíróság összes ítéleti rendelkezése törvényes a vagyonelkobzás kivételével.

A fellebbviteli főügyészség átiratában kitért arra, hogy az 1978. évi IV. törvény 77/B. § (1) bekezdés a) és d) pontjai figyelembe vételével I. r. vádlottal szemben a bűncselekmény elkövetéséből eredő, összesen 12 millió Ft-ra elrendelt vagyonelkobzás törvényes és megalapozott. Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor ugyanezek elvek mentén nem rendelt el II. r. vádlottra vonatkozóan 12 millió Ft, III. r. vádlottra nézve 10 millió Ft, IV. r. vádlott tekintetében 14 millió Ft, míg V. r., valamint VI. r. vádlottakkal szemben 9 650 000 - 9 650 000 Ft összegre vagyonelkobzást a bűncselekmény elkövetéséből eredő teljes vagyonra.

Indítványozta ezért a fellebbviteli főügyészség, hogy az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet I. r. vádlott vonatkozásában a Be. 371. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben, míg II. r., III. r., IV. r., V. r. és VI. r. vádlottak tekintetében a Be. 372. § (1) bekezdése alapján változtassa meg azzal, hogy az utóbb említett vádlottakra nézve a fent megjelölt összegekre vagyonelkobzást is alkalmazzon.

A fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakra tekintettel az ítélet táblán megtartott nyilvános ülésen I. r. vádlott védője a védencével szemben alkalmazott vagyonelkobzás mértékét 6 millió Ft-ra indítványozta csökkenteni, míg az összes többi vádlott védője indítványozta, hogy az ítélet tábla az adatok tisztázatlan volta folytán vagyonelkobzást védenccikkel szemben ne alkalmazzon.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében a Be. 348. § (1) bekezdése alapján felülbírált a Be. 361. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok betartásával ügyfelderítési kötelezettségének hiánytalanul eleget tett, széles körű bizonyítási eljárást folytatott le.

A tárgyaláson megvizsgált bizonyítékokat egyenként és összességükben is értékelte, ezáltal az általa megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott, az kisebb mértékben szorul pontosításra és kiegészítésre az iratok tartalma alapján a Be. 351. § (2) bekezdés c) pontjának alkalmazásával a következőképpen:

Az ítélet 13. és 14. oldalain a jogszabály megnevezése a Btké. esetén helyesen 1979. évi 5. számú tvr.

IV. r. vádlott esetében rögzítendő, hogy a 2012. január 1-ei hatállyal módosult 1979. évi 5. sz. tvr. (Btk.) 23. § (1) bekezdés b) pontja alapján a csekély mennyiség felső határa THC vonatkozásában a tiszta és savformában együttesen jelen lévő THC tartalom (total THC) 6 gramm.

A Btk. 461. § (1) bekezdés c) pontja szerint (hatályos 2013. július 1-től) a kábítószer csekély mennyiségű, ha annak bázis formában megadott tiszta hatóanyag tartalma THC-t illetően a tiszta és savformában együttesen jelen lévő THC tartalom (total THC) 6 gramm. (Ítélet 17. oldal)

IV. r. vádlott által ...től továbbértékesítés céljából átvett és le nem foglalt 10 kg Marihuánában található total THC tartalom 2 grammra becsülhető, azaz a csekély mennyiség felső határát nem éri el (17. oldal utolsó előtti bekezdés 2. mondat).

Az elsőfokú ítélet 19. oldal 6. bekezdése kiegészítendő azzal, hogy V. r. és VI. r. vádlottak esetében az így le nem foglalt kábítószeres együttes tiszta hatóanyag tartalma 3,91 grammra becsülhető, mely a csekély mennyiség felső határát meghaladja, 3,91-szerese (391 %-a), de nem éri el a jelentős mennyiség alsó határát.

Az így kiegészített, pontosított tényállás most már megalapozottá vált és irányadó a másodfokú eljárásban a Be. 352. § (2) bekezdése értelmében.

Az elsőfokú bírósági megismételt eljárás kapcsán rögzíthető, hogy a törvényszék rendkívül nagy terjedelmű bizonyítást vett fel, a hatályon kívül helyező végzésben foglalt iránymutatásnak - a jogi indokolás kisebb hiányossága mellett - eleget tett.

A rendelkezésre álló összes bizonyítékot a logika szabályainak megfelelően értékelte, igen körültekintően járt el mérlegelő tevékenysége során, részletesen megindokolta, hogy mely bizonyítékokat miért fogadott el a tényállás megállapításánál miként a bizonyítékok elvetésének is indokát adta.

Az irányadó tényállás alapján a vádlottak bűnösségére vont következtetése megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a jogi indokolásban részben azonban nem tett eleget indokolási kötelezettségének a le nem foglalt kábítószeres hatóanyag tartalmát illetően, ezért az indokolás kiegészítése szükséges a következőképpen:

2009. évben a Marihuana delta-9 THC tartalma általában 0,02 és 10 tömegszázalék között változott (BSZKI előzetes tájékoztatás nyomozati III. kötet 2469. oldal).

2009. évben az Extassy tableta mCPP-bázistartalma legkisebb mértékben 10 milligramm volt tablettánként (nyomozati III. kötet 2481. oldaltól vegyész-mérnöki szakértői vélemény felhasználásával).

A fenti adatok figyelembe vételével IV. r. vádlott által ...től 2008. tavaszától 2008. október hónappal bezárólag átvett 10 kg (10 000 gramm) Marihuana becsült tiszta, illetve total THC tartalma 10 000 grammnak a 0,02 százaléka, azaz 2 gramm, mely a csekély mennyiség felső határát nem éri el (2012. január 1-i változásra figyelemmel).

V. r., VI. r. vádlottak által 2009. év elejével bezárólag a IV. r. vádlottól továbbértékesítés céljából átvett legalább 9550 gramm Marihuana, valamint az I-II-III. r. vádlottaktól átvett legalább 200 db

Extassy tabletta együttes becsült tiszta hatóanyagtartalma a 9550 grammnak a 0,02 százaléka, azaz 1,91 gramm és a 200 tabletta 200 x 10 milligramm, mely 2000 milligramm, vagyis 2 gramm összegzésének eredménye, ez pedig 3,91 gramm, mely a csekély mennyiség felső határát meghaladja, annak 3,91-szerese (391 százaléka), de nem éri el a jelentős mennyiség alsó határát, így alap mennyiségnek minősül.

A fentiekre tekintettel IV. r. vádlottra kedvezőbbek az elbíráláskori büntető anyagi rendelkezések a Marihuana jogi értékelési alapjának kedvezőbb meghatározása folytán.

Az V-VI. r. vádlottak terhére rótt kábítószerrel visszaélés bűncselekménye alapmennyiségre elkövetett, így az elkövetéskor és az elbíráláskor is azonos a büntetési tétel (bűnszövetségben elkövetett kábítószer-kereskedelem büntette) az 1978. évi IV. törvény 282/A. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont I. fordulat büntetési tétel 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés, Btk. 176. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pontja értelmében is 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés a büntetési tétel.

Az V-VI. r. vádlottakat érintően az elbíráláskori középértékes szabály ellenére - mely nem kötelező érvényű a büntetéskiszabás körében - a feltételes szabadságra bocsáthatóság kedvezőbb lehetőségére tekintettel az új Btk. alkalmazása indokolt.

Összességében IV., V., VI. r. vádlottakra a jelenleg hatályos Btk-t kell alkalmazni, mely a cselekményeik eltérő minősítését is jelenti.

Az ítélet tábla a következőket tartja még szükségesnek kiemelni a le nem foglalt kábítószeres esetén: A le nem foglalt kábítószer hatóanyag tartalmát elsőként a vádat emelő ügyész, majd a bíróság határozza meg, s ezt ugyanúgy indokolni kell, mint a becsült értékesítési alkalmakat és a bruttó súlyokat.

A másodfokú bíróság utal továbbá arra is, hogy a számítási módszerek nem tartoznak az ítélet tényállási részébe, azok kifejezetten az ítélet indokolásának körébe tartozó tények. Az ítélet indokolásának a le nem foglalt kábítószer hatóanyag tartalmát számoló részt pontosan tartalmaznia kell, a számítási levezetésekkel együtt. (BH.2005.279.)

A 2011. évi CL. törvény 22. §-a alapján 2012. január 1-ei hatállyal módosult a Btké. 23. § (1) bekezdésének b) pontja két tekintetben is: A kábítószer csekély mennyisége felső határa számításakor THC esetén a tiszta hatóanyag-tartalom helyett a tiszta és savformában együttesen jelen lévő THC-tartalmat (totál-THC) rendelte figyelembe venni, és a csekély mennyiség 1 grammos felső határa helyett 6 grammos felső határt állapított meg. E módosítás mellett a (3) bekezdés értelmében a jelentős mennyiség alsó határát jelentő mennyiség 120 gramm totál-THC-re módosult.

Miként a Bűnügyi Szakértői és Kutató Intézet Szerves Kémiai Analitikai Szakértői Osztályának a jogszabályváltozás kapcsán kiadott tájékoztatója is rögzíti, a totál-THC tartalom a lefoglalt kábítószeresekből mért tiszta THC-mennyiséghez hozzáadva a savformában lévő THC mennyiséget - kapható meg. Ebből adódóan az anyagban lévő totál-THC tartalom nem lehet kisebb, mint a mért tiszta-THC mennyisége. A 6 és 20 gramm közé eső tiszta THC-tartalom esetén a totál-THC tartalom sem lehet 6 gramm alatti, azaz csekély mennyiségű. 120 gramm feletti tiszta THC-tartalom esetén a totál-THC mennyisége sem lehet 120 gramm, azaz a jelentős mennyiséget el nem érő érték. 20 és 120 gramm közötti a 2012. január 1-e előtt mért tiszta THC-tartalom esetén viszont indokolt a lefoglalt anyagban lévő totál-THC tartalom meghatározására irányuló újabb szakértői vizsgálat.

A szakértői testület állásfoglalásából is következően kétségtelen, hogy a korábban mért 20 és 120 gramm közötti tiszta THC-tartalmat a jogszabályváltozást követően nem lehet automatikusan a jelentős mennyiség alsó határát meghaladónak tekinteni.

A Btk. 2. §-ában foglaltak értelmében a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni, ha azonban a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény enyhébben bírálendő el, az új törvényt kell alkalmazni. (BH.2014.293.)

A Btk. 2. §-ában rögzítettek szerint IV. r. vádlott esetében jogszabályváltozás folytán a Marihuána jogi értékelési alapjának kedvezőbb meghatározása cselekménye minősítésére kihat, cselekménye enyhébb minősítését teszi lehetővé.

V. r. és VI. r. vádlottakat érintően is az elbíráláskor hatályos Büntető Törvénykönyv rendelkezései alkalmazandók a feltételes szabadságra bocsáthatóság kedvezőbb lehetőségére tekintettel.

Az előbb részletezettek okán az ítélőtábla IV. r. vádlott cselekményét kábítószer-kereskedelem vétségének (Btk. 176. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pontja), míg V. r. vádlott és VI. r. vádlott cselekményét kábítószer-kereskedelem büntettének (Btk. 176. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pontja) minősíti.

Az első fokon eljáró törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó enyhítő és súlyosító körülményeket csaknem kimerítően felsorolta. További enyhítő körülmény azonban az ügyben, hogy a vádlottak III. r. vádlott kivételével hibájukon kívül hosszabb ideje állnak a büntetőeljárás hatálya alatt, a vádlottakon kívül álló okból - kivéve III. r. vádlott - az eljárás elhúzódott.

A 2/2017. (II. 10.) AB határozatban az 1. pont alatt az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 258. § (3) bekezdés e) pontjának alkalmazása során az alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, miszerint amennyiben a bíróság a terhelttel szemben alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezményt az eljárás elhúzódása miatt enyhíti, akkor határozatának indokolása rögzítse az eljárás elhúzódásának a tényét, valamint azzal összefüggésben a büntetés enyhítését és az enyhítés mértékét.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése: Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és a kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el.

A Be. 258. § (3) bekezdése rögzíti: Az ítélet és az ügydöntő végzés indokolása összefüggően tartalmazza

e) a bíróság által megállapított tényállás szerinti cselekmény jogi minősítését, büntetés kiszabása, intézkedés alkalmazása, illetőleg ezek mellőzése esetén e döntés indokolását, az alkalmazott jogszabályok megjelölésével.

Az Alkotmánybíróság fent hivatkozott határozatának indokolásában a következőket fejtette ki:

[59] 3. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt észszerű határidőn belüli elbírálás követelményének érvényesülnie kell minden olyan eljárásban, ahol az érintett személy ellen emelt bármely vádról vagy valamely perben a jogairól és a kötelezettségeiről a bíróság dönt.

[60] 3.1. Az eljárás észszerű határidőn belül történő befejezésének követelménye a Be. számos rendelkezésében érvényesül. A Be. az egész büntetőeljárásra - és nem csak annak bírósági

szakaszára nézve - tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek az eljárás gyors és észszerű lefolytatását szolgálják.

A Be. rendelkezései közül kiemelendő a 176. §, 64/A. § (1) bekezdés, 278. § (3)-(4) bekezdései.

[63] Alkotmányossági szempontból nem az egyes eljárási cselekmények és az elvégzésükre kitűzött határidők indokoltságát kell vizsgálni, hanem a bíróság azon törekvését, hogy a terhelttel szembeni vádat - a tisztességes eljárás egyéb követelményeinek a szem előtt tartása mellett - mielőbb elbírálja. Kétségtelen azonban, hogy az Alkotmánybíróság erre a törekvésre nézve az egyes percselekményekből, a fegyelmezett pervezetésből, a pertörténet egyes tényeiből tud következtetéseket levonni.

[64] 3.2. Az Alkotmánybíróság az észszerű határidőn belüli elbírálás követelménye vizsgálati szempontjainak rögzítése előtt áttekintette az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) ebben a tárgykörben kialakított esetjogát.

[65] Az Alkotmánybíróság mindenképp előtérbe utal arra, hogy az általa nyújtott alapjog védelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint az EJEB által meghatározott jogvédelem szintje.

[66] Az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE) 6. cikk 1. bekezdésének első mondata és az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése lényegileg azonosan határozza meg a vád észszerű határidőn belüli elbírálásának a követelményét. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt jogvédelem szintje tehát nem lehet alacsonyabb az EJEB gyakorlata alapján megállapítható mértéknél. Az Alkotmánybíróság ezen mérték megítélése érdekében az EJE 6. cikk 1. bekezdésével kapcsolatos EJEB esetjogból a büntetőeljárások tekintetében összefoglalóan az alábbi fontosabb elveket emeli ki:

[67] 3.3. A büntető ügyekben az EJE 6. cikkének 1. bekezdésében foglaltak (a tisztességes tárgyaláshoz való jog) célja, hogy a meggyanúsított személy ne álljon indokolatlanul sokáig a vád hatálya alatt. Az EJEB által figyelembe vett időtartam kezdete a terhelt letartóztatásának (örizetbe vételének), illetve a nyomozó hatóság azon hivatalos közlésének az időpontja, amely szerint bűncselekményt követett el (legutóbb pl. ... kontra Magyarország (25749/10) 2015. október 15., 5. pont).

[68] Az EJE 6. cikk 1. bekezdése szerinti „észszerű idő” tartalmi követelményeit az EJEB általában a büntetőeljárás befejezéséig vizsgálja, beleértve annak a fellebbviteli szakaszát is mindaddig, amíg a fellebbviteli bíróságok a vád érdeméről és nem csupán járulékos kérdésekről hoznak érdemi határozatot (legutóbb pl. ...kontra Egyesült Királyság (41516/10., 75702/13.), 2016. június 28., 82. pont).

[69] Önmagában az eljárás hosszú időtartama még nem jelenti azt, hogy az eljárás elhúzódott és a bíróságok egyezmény-sértést követtek el. Az EJE 6. cikk 1. bekezdése megköveteli, hogy az eljárás jó ütemben haladjon előre, de az EJEB szerint ez nem mehet a megfelelő szintű igazságszolgáltatási tevékenység biztosításának a rovására. A tagállamok feladata az említett két alapvető szempont közötti megfelelő egyensúly megtalálása.

[70] Az EJEB az eljárás abszolút időtartamát is vizsgálja, mert előfordulhat olyan eset, hogy az eljárás bizonyos szakaszai megfelelő tempóban haladnak, de annak egésze mégis túllépi az észszerű időtartamot.

Az EJEK a 10 év időtartamot megközelítő vagy azt meghaladó büntetőeljárásokat olyan hosszúnak tekintik, amelyek egyértelműen megsértik az EJEK 6. cikk 1. bekezdésében foglalt „észszerű idő” követelményét (legutóbb pl. a ... kontra Magyarország ügyben 13 év 9 hónap (25749/10.), 2015. október 15., 11. pont). A ... és mások kontra Magyarország ügyben 9 év volt a figyelembe vehető időtartam hossza (27970/12.), 2015. február 17., 9. pont), amelyek miatt az EJEK az EJEK 6. cikk 1. bekezdésének a sérelmét állapította meg.

[71] Az EJEK a büntetőeljárás észszerű időtartamának megítélésénél nem csak az eljárás hosszát, hanem más szempontokat is figyelembe vesz, így elsősorban az ügy bonyolultságát, továbbá a kérelmező és az érintett állami, illetve bírói szervek magatartását (pl. ...kontra Magyarország (73593/10.), 2014. május 20., 64. pont).

[72] Az ügy bonyolultságát támaszthatják alá olyan körülmények, mint pl. a vádpontok, a vádlottak vagy a tanúk nagy száma. Az ügy bonyolultsága esetén az abszolút időtartamában hosszúnak tűnő büntetőeljárás sem sérti az „észszerű idő” követelményét (... kontra Magyarország (51751/99.), 2003. március 11-i elfogadhatósági határozat).

[73] Az EJEK szerint a kérelmező magatartásának megítélésénél figyelemmel kell lenni arra, hogy az EJEK 6. cikke nem követeli meg tőle az igazságszolgáltatási szervekkel történő együttműködést. Az sem róható fel neki, hogy ha minden rendelkezésére álló jogorvoslatot igénybe vesz mindazonáltal a kérelmező is tanúsíthat olyan perelhúzó magatartást, amely az eljárás észszerű időn belül történő lefolytatása szempontjából nem róható a hatóságok terhére (legutóbb pl. ... kontra Magyarország (50255/12.), 2016. január 5., 124. pont).

[74] Az EJEK álláspontja szerint az EJEK 6. cikkének bekezdése a tagállamokra azt a kötelezettséget rója, hogy az igazságszolgáltatási rendszerüket olyan módon szervezzék meg, amely a bíróságaik számára lehetővé teszi az „észszerű idő” követelményének történő megfelelést. A komoly ügyszakok és annak felszámolására tett erőfeszítésekre hivatkozás nem mentesíti a tagállamot az eljárás elhúzódásával kapcsolatos egyezmény-sértés megállapítása alól (...kontra Magyarország (37470/06.), 2008. december 9., 12. pont).

[75] Az EJEK gyakorlata szerint nem csak a nyilvánvalóan hosszú, de az abszolút értelemben rövidnek látszó eljárás is egyezmény-sértő lehet, ha abban a bíróság (vagy hatóság) részéről - az eljárás alatt álló személynek fel nem róható - jelentősebb, indokolatlan téltenségi időszakok tapasztalhatók (inaktivitás). Az EJEK inaktívnak tekintik az eljárás azon részét, amikor általában fél évet meghaladóan nem történik előrelépés az eljárásban (pl. ... kontra Magyarország (35729/12.), 2013. december 17., 20-21. pontok).

[76] Az EJEK rávilágít arra, hogy további tényezőként meg kell vizsgálni a kérelmező szempontjából az eljárás tartását, fontosságát is.

[78] Az EJEK gyakorlata szerint a büntetőeljárásban hozott ítéletben az elítélt büntetésének enyhítése vagy a szabadságvesztés végrehajtásának a felfüggesztése az elhúzódó eljárásból eredő egyezmény-sértés tekintetében jogorvoslatnak minősíthető.

[79] Az EJEK azonban csak akkor tekintik megfelelő jogorvoslatnak a büntetés tekintetében alkalmazott enyhítést, vagy annak felfüggesztését, ha nemzeti bíróság az ítéletének indoklásában kifejezetten rögzíti, hogy az eljárás elhúzódott. Az indokolásnak utalnia kell továbbá arra, hogy a bíróság a büntetést az eljárás elhúzódása miatt enyhítette, beleértve a szabadságvesztés

felfüggesztését is. A büntetés enyhítésének nem csupán látszólagosnak, hanem érdemi mértékűnek kell lennie. (... kontra Norvégia (25130/94.), 1999. december 16-ai határozat „The law” című fejezet 1. pont 4. bekezdés.)

[80] Az EJEB több magyar vonatkozású ügyben is megállapította, hogy az elhúzódo büntetőeljárásra tekintettel a büntetés enyhítését jogorvoslatnak tekinti. Amennyiben az ítélet indokolásából megállapítható az eljárás elhúzódoása miatt nyújtott kedvezmény mértéke, akkor a kérelmező ebben a tekintetben már nem tarthat igényt további kártérítésre. Az EJEE 34. cikke alapján a kérelmező ebben az esetben ugyanis nem állíthatja magáról, hogy az EJEE 6. cikk 1. bekezdése megsértésének áldozata (pl. ... kontra Magyarország (5770/05.), 2011. január 11., 31. pont).

[81] 3.4. Az Alkotmánybíróság a korábbi gyakorlata, valamint az EJEB kiforrott esetjoga alapján annak megítéléséhez, hogy a támadott bírósági eljárás az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való joggal összhangban áll-e, a következő alkotmányos szempontokat rögzíti:

[82] Az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog a tisztességes eljáráshoz való jog egyik részjogosítványa. Ennek következtében e részjogosítvány vizsgálatakor is alkalmazni kell azt az alkotmányos megközelítést, amely szerint egyszerre kell megítélni a bírósági eljárás egészét és egyes részelemeit annak érdekében, hogy az eljáró bíróságnak a vád észszerű határidőn belüli elbírálására irányuló törekvése megállapítható legyen. Amennyiben a vizsgált bírósági eljárás cselekményeiből, a per történetéből arra lehet következtetni, hogy a bíróság nem tartotta szem előtt az észszerű határidőn belüli elbírálás alaptörvényi követelményét, akkor az adott büntetőeljárás elhúzódoása, az érintett bíróság tétlensége, az ún. inaktivitás következtében - az eljárás időtartamától függetlenül - megállapítható. Ennek alapján egy abszolút értelemben rövid időtartamú büntetőeljárás is lehet elhúzódo, ha a büntetőeljárás tényeiből nem állapítható meg az eljáró bíróságok azon erőfeszítése, amely arra irányul, hogy a vádról a tisztességes eljárás követelményrendszerének szem előtt tartása mellett mielőbb döntést hozzanak. A büntetőeljárás időtartama - a büntetőeljárásra vonatkozó törvény betartása esetén is - sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, ha abban az eljáró bíróságoknak felróható indokolatlan tétlenségi időszakok tapasztalhatók és a büntetőper kirívó hosszát az ügy bonyolultsága sem indokolja. Az elhúzódo eljárás időtartamába nem számít bele azonban az a késedelem, amelyet a terhelt felróható magatartása okozott, feltéve, hogy azt az eljáró bíróság a rendelkezésére álló jogi eszközökkel nem tudta kiküszöbölni [pl. eljárás a távollévő terhelttel szemben (Be. XXV. Fejezet), idézéssel szembeni mulasztás jogkövetkezményei (Be. 69. §)].

[87] A bírói gyakorlat enyhítő körülményként veszi figyelembe az időmúlást és a büntetés kiszabása során értékeli. (56/2007. Bkv. III/ 10. pont).

A büntetőeljárás elhúzódoása azonban nem pusztán időmúlást vagy hosszú eljárást jelent, hanem felelősségi kérdés is. Egy hosszú ideig tartó eljárás is eleget tehet az észszerű határidő követelményének, míg egy abszolút tartamában rövidnek látszó eljárás ugyanakkor megsértheti az alaptörvényi elvárást. Az eljárás elhúzódoásának fogalma magában foglalja azt, hogy az eljáró bíróság a büntetőeljárás valamely szakaszában inaktivitást mutatott és a lefolytatott eljárás nem minden részletében tükrözi azt az erőfeszítést, amelyet a bíróság az észszerű határidőn belüli elbírálás érdekében kifejtett. Az időmúlás helyett az elhúzódo eljárásra utalás tehát az ügyben eljáró bíróságok (hatóságok) azon tétlenségének az elismerése, amelyet az eljárás egyes szakaszaiban tanúsítottak.

[88] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az elhúzódo büntetőeljárás miatt bekövetkező alaptörvény-ellenesség orvosolható a büntetéskiszabás során. Amennyiben az ítélet indokolásából megállapítható, hogy a bíróság az eljárás elhúzódoására tekintettel a terheltet a büntetés kiszabása során valamilyen „kedvezményben részesített”, vagyis az időmúlásra, az eljárás elhúzódoására tekintettel enyhébb büntetést szabott ki, vagy a büntetés helyett intézkedést alkalmazott, akkor a terhelt az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jogának a megsértésére a továbbiakban megalapozottan nem hivatkozhat.

[95] Az időmúlásnak a BK. véleményben szereplő meghatározása a bűncselekmény elkövetésétől eltelt hosszabb időt értékeli, míg az eljárás elhúzódoásának vizsgálata az alapos gyanú közlésének időpontjától kezdődik. Az időmúlás objektív tényező, míg az eljárás elhúzódoásának a rögzítése az ítélet indokolásában a bírósági inaktivitás elismerésére is utal.

A fentiekre figyelemmel:

[100] Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy a Be. 258. § (3) bekezdés e) pontjának alkalmazása során az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy amennyiben a bíróság a terhelttel szemben kiszabott büntetést vagy intézkedést kifejezetten az eljárás elhúzódoására tekintettel enyhíti, ennek indokait az ítélet indokolásában részletesen fejtsse ki. Az ítélet indokolásának ebben az esetben tartalmaznia kell, hogy a büntetőjogi jogkövetkezmény enyhítése a büntetőeljárás - terheltnek fel nem róható - elhúzódoása miatt történt. A bíróságnak az ítélet indokolásában - rövidített indokolás esetén is - részleteznie kell a büntetőeljárás elhúzódoására tekintettel a terheltnek nyújtott kedvezményt. Így különösen, ha ezen okból a bíróság más büntetési nemet, a büntetés helyett intézkedést alkalmazott vagy a szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztette. A bíróságnak rögzítenie kell azt a mértéket is, amellyel a kiszabott büntetést vagy az intézkedést enyhítette.

Az ítéletábra álláspontja, hogy jelen ügyben az elsőfokú bíróság által megválasztott büntetési nemek helytállóak, azok mértéke azonban nem tükrözi kellően a kialakult bírói gyakorlatot, illetőleg az adott ügy konkrét körülményeit, a büntetés kiszabásánál irányadó enyhítő, súlyosító körülményeket, az elkövetők társadalomra veszélyességét és az adott cselekmények tárgyi súlyát. Mind a szabadságvesztés büntetések, mind a mellékbüntetések mérséklése vált így indokoltá mindegyik vádlott esetében, kivéve III. r. vádlottat.

Az első fokon eljáró törvényszék IV. r., V. r. és VI. r. vádlottakat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett kábítószerrel visszaélés büntetében (1978. évi IV. törvény 282/A. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont I. fordulat). Az adott bűncselekmény 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett. Az első fokon eljáró törvényszék az enyhítő körülmények nagyobb nyomatékára tekintettel, melynek keretében a cselekmény elkövetése és elbírálása között bekövetkezett időmúlást is figyelembe vette, lehetőséget látott a IV., V., VI. r. vádlottak esetében az 1978. évi IV. törvény 87. § (2) bekezdés b) pontjának alkalmazására, nevezettek büntetésének az enyhítését lehetővé tevő szabályt felhívva.

Az ítéletábra álláspontja, hogy a IV., V., VI. r. vádlottak vonatkozásában helyesen került sor az enyhítő szakasz alkalmazására szabadságvesztés büntetéseik kiszabásánál, azonban a büntető törvény által biztosított enyhítést nagyobb mértékben kellett volna érvényre juttatni.

Az időközi jogszabályváltozás folytán az ítélet tábla a IV., V., VI. r. vádlottak cselekményét az új Btk. szerint minősítette. V. r. és VI. r. vádlottaknál a büntetési tételkeret nem változott. IV. r. vádlott esetében minősítés-változtatás folytán a büntetési tétel 2 évig terjedő szabadságvesztés büntetés.

I. r. és II. r., továbbá III. r. vádlottat az elsőfokú bíróság bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett kábítószerrel visszaélés büntetében (1978. évi IV. törvény 282/A. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont I. fordulat, (3) bekezdés). Az adott bűncselekmény büntetési tételkerete 5 évtől 20 évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés.

I. r. vádlottat 6 év fegyházbüntetésre, míg I. r. vádlottat 5 év 5 hónap börtönbüntetésre, továbbá III. r. vádlottat 4 év 7 hónap fegyházbüntetésre ítélte az elsőfokú bíróság.

I. r., II. r. vádlottak gyanúsítottai meghallgatására 2009. március 27-én került sor.

IV. r. vádlott gyanúsítottai kihallgatásának időpontja 2009. június 12-e volt, V. r., VI. r. vádlottak esetében pedig a gyanúsítottai kihallgatás időpontja 2010. január 28-a.

Az eljárás jogerős befejezéséig, a másodfokú ítélethezatalig I. r., II. r. vádlottak esetében több, mint 8 év telt el a gyanúsítottai meghallgatástól, IV. r. vádlottnál 7 és fél évet meghaladó idő, V. r., VI. r. vádlottaknál is 7 évet meghaladó idő telt el.

Az ügynek az elsőfokú bíróságra, a törvényszékre érkezése után másfél év múlva bíróváltás történt, majd az elsőfokú eljárást követően az ítélet tábla hatályon kívül helyezte az alapeljárásban meghozott ítéletet és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította. A megismételt eljárás keretében 2016. március 29. napján született az elsőfokú ítélet.

Jelen ügyben rögzíthetővé vált, hogy I. r., II. r., IV. r., V. r. és VI. r. vádlottak hibájukon kívül hosszabb ideig álltak a büntetőeljárás hatálya alatt, amely jelentős súlyú enyhítő körülményként veendő figyelembe a további enyhítő körülmények mellett és amely lehetővé tette mindegyikük esetében a büntetések jelentős enyhítését az elsőfokú ítéletben szereplő tartamokhoz képest.

Az 5 évtől 20 évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés I. r., II. r. és III. r. vádlott), továbbá az 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés (V. r. és VI. r. vádlott) tartamot illetően az enyhítő rendelkezések alkalmazásával a büntetési tételnél enyhébb büntetés szabható ki, ha annak legkisebb mértéke a büntetés kiszabásának elveire figyelemmel túl szigorú lenne. Az 5 évi szabadságvesztés helyett legkevesebb 2 évi szabadságvesztést lehet kiszabni./ Az 1978. évi IV. törvény 87. § (2) bekezdés b) pontja és a 2012. évi C. törvény - Btk - 82. § (2) bekezdés b) pontja /

Az ítélet tábla arra a meggyőződésre jutott, hogy az érintetteknek, kivéve III. r. vádlottat az enyhítő szakasz alkalmazásával nagyobb mérvű csökkentés szükséges az elsőfokú bíróság által meghatározott joghátránynál, a belső arányosság elvét is szolgáló.

IV. r. vádlottnál 3 hónaptól 2 évig terjedő szabadságvesztés a büntetési tételkeret, melyet szintén figyelembe vett az ítélet tábla.

Fenti szempontok egybevetésével az ítélet tábla I. r. vádlott fegyházbüntetését 3 év 2 hónapra, II. r. vádlott börtönbüntetését 2 év 4 hónapra, IV. r. vádlott börtönbüntetését 1 év 1 hónap szabadságvesztésre, V. r. vádlott fegyházbüntetését 2 év 2 hónap szabadságvesztésre, VI. r. vádlott fegyházbüntetését 2 év 2 hónap szabadságvesztésre enyhítette, illetőleg a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően a mellékbüntetéseket is mérsékelte.

IV. r., V. r., VI. r. vádlottaknál a büntetés kiszabására a Btk. 35. § (1) bekezdése, 61-62. §-ai, 79. §-a, 80. § (1)-(2) bekezdései alapján került sor.

A szabadságvesztés büntetések kiszabása körében az ítélőtábla tekintettel volt a BH.2005.418., BH.2011.159., BH.2013.264., BH.2014.262., BH.2014.293., sz. jogesetekre, illetőleg az EBD.2012.B.19.-ra.

IV. r. vádlottnál a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata a Btk. 37. § (1) bekezdése alapján fogház, míg V. r. és VI. r. vádlottaknál a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata börtön a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja szerint.

Az első fokon eljáró törvényszék helytállóan számította be az I., II., IV., V., VI. r. vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött teljes időt a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

Szükségessé vált azonban egyértelműsíteni, hogy II. r., V. r. és VI. r. vádlottak által házi őrizetben töltött idő is beszámítandó a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe. A beszámítás mértékét egyébként az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette ítélete rendelkező részében.

A kényszerintézkedésekkel kapcsolatos számításokat követően az ítélőtábla megállapította, hogy IV. r., V. r., VI. r. vádlottak esetében a kiszabott szabadságvesztés büntetéseket kitöltöttnek kell tekinteni.

Az első fokon eljáró törvényszék az ügyben vagyonekobzást is alkalmazott I. r. vádlottal szemben 12 millió forint összeg erejéig. Ennek részletes indokát kifejtette ítélete 59. oldalán, hivatkozva az 1/2008. évi Büntető Jogegységi Határozatra, illetőleg az 1978. évi IV. törvény 77/B. § (1) bekezdés a) és d) pontjaira. Az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel egyetértett az ítélőtábla, mindenben osztotta álláspontját. E körben még a döntés helyességének igazolására az ítélőtábla felhívja a BH.2014.262. sz. jogesetet is.

Az ügyészség vagyonekobzás alkalmazását indítványozta a további vádlottaknál is, azonban a megalapozott döntés meghozatalához szükséges adatokat az ítélet tényállása nem tartalmazta, így az ítélőtábla további vagyonekobzásról nem döntött az ügyben.

Az elkobozni rendelt bűnjelek esetében elmulasztotta feltüntetni az elsőfokú bíróság a nyomozó hatóság bü. számát, illetőleg a szakértői intézet vizsgálati számát, ezt az ítélőtábla pótolta.

A IV. r. vádlottól lefoglalt és bírói letéti számlán kezelt 289 000 Ft lefoglalásának megszüntetése mellett akként pontosította az ítéleti rendelkezést az ítélőtábla, hogy azt nevezett bűnügyi költségének a biztosítására tartja vissza.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek és helyesek.

A kifejtettekre tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta azt a Be. 371. § (1) bekezdése értelmében.

A megismételt másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség a Be. 403. § (5) bekezdése alapján az állam terhén marad.

A megismételt másodfokú eljárásban felmerült bünygyi költség a Be. 403. § (5) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Szükségessé vált feltüntetni az ítéletben VI. r. vádlott új személyi igazolvány számát.

Debrecen, 2017. március 31.

Dr. Balla Lajos sk.. Nagy Éva sk.

a tanács elnöke

a tanács tagja, előadó

Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk.

a tanács tagja

Záradék: A Debreceni Törvényszék 26.B.517/2014/108. számú ítélete az ítéltábla jelen határozatában írt változtatással jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Debrecen, 2017. március 31.

. Balla Lajos sk.

a tanács elnöke